

Vooraf:

- In deze versie is het derde concept van KPMG zoveel mogelijk verwerkt. Tot a.s. maandag kunnen directies nog opmerkingen bij het concept van KPMG aanleveren, dit is dus nog niet verwerkt. Dinsdag volgt een vierde concept van KPMG waarop de brief aangepast zal worden.
- Ten opzichte van het eerste concept in de stuurgroep is de structuur aangepast en deels afgeweken van de oorspronkelijke storyline. Nu wordt eerst ingegaan op het KPMG-rapport, dan op de maatregelen en dan op fase II van het onderzoek. In de storyline was dit per onderwerp gebundeld. Naar het oordeel van de schrijversgroep is de brief met de aangepaste structuur beter leesbaar.
- Het is nadrukkelijk nog een concept. Verdere finetuning dient nog plaats te vinden. Doel van dit tweede concept is vooral richting geven en daarnaast de leden van de stuurgroep de gelegenheid te geven om input te geven. Na het definitieve KPMG concept zal de naar aanleiding van de opmerkingen van de stuurgroep aangepaste concept brief via Digidoc nog formeel worden afgestemd.
- Naast het KPMG rapport dat nog niet gereed is staan er ook nog een aantal maatregelen en het fase II onderzoek open. Dit moet nog nader geconcretiseerd en ingevuld worden. In het concept is aangegeven welke onderwerpen dit zijn, waar dit in de brief zou moeten landen en wie hier volgens het schrijfteam voor aan de lat staat.

Op 27 februari hebben wij de Fraude Signalerings Voorziening (FSV) uitgeschakeld vanwege het niet voldoen aan de eisen van de AVG. Op 28 april¹ hebben we u nader bericht over de achtergronden en werking van FSV. Veel van de bij u en bij ons levende vragen konden toen nog niet worden beantwoord. Om daarin te voorzien hebben wij als eerste stap een extern onderzoek laten doen. Wij hebben uw Kamer daarover geïnformeerd met de brief van 26 mei-2020². Wij hebben de externe partij voor deze eerste fase van het onderzoek de volgende vragen mee gegeven:

- Hoe was nu de precieze werking van FSV en hoe gebruikten de diverse onderdelen van de belastingdienst FSV? En wat waren hiervan de effecten voor bedrijven en burgers?
- Bestaan er met FSV vergelijkbare applicaties en toezichtsprocessen?
- Toezicht houden is en blijft een taak van de belastingdienst. Onder welke condities kunnen ondersteunende applicaties en toezichtprocessen daarbij worden ingezet?

Met deze brief informeren wij u over de *uitkomsten van het onderzoek* en over de *maatregelen* die wij mede op basis daarvan reeds hebben genomen. Tevens nemen wij u mee in de wijze waarop wij het in de brief van 26 mei genoemde *verdiepende onderzoek (fase II)* willen inrichten.

Uit fase I van het onderzoek zijn een aantal conclusies te trekken. Bij FSV werd niet altijd conform de AVG gehandeld. Op basis van het rapport van de externe partij (KPMG) concluderen wij dat registratie in FSV kon leiden tot verscherpt toezicht. Tevens konden er bij Toeslagen financiële gevolgen aan een registratie in FSV zitten. Signalen in FSV resulteerden niet automatisch in een selectie van individuen of groepen voor verscherpt toezicht. Tevens konden er bij Toeslagen financiële gevolgen aan een registratie in FSV zitten. Ten aanzien van de vergelijkbare applicaties en processen heeft KPMG heeft geen vergelijkbare applicaties of processen geïdentificeerd waarbij intensief toezicht plaatsvindt op basis van risicoselectie zonder inhoudelijke afweging. Wij kunnen echter niet met zekerheid stellen dat deze selectie compleet is. Net als bij FSV gold voor een deel van de door KPMG onderzochte processen dat niet altijd in lijn met de AVG wordt gehandeld.

Naar aanleiding van deze conclusies hebben we reeds verschillende maatregelen genomen. Zo is er is nu een procedure voor risicosignalen die aan de AVG voldoet en daarnaast wordt gewerkt aan een nieuwe voorziening om signalen te verwerken en informatieverzoeken te behandelen op een wijze die voldoet aan de AVG. Aanvullend op het KPMG onderzoek vindt er een Belastingdienst brede "veegactie" plaats.

Nader invullen nav laatste versie teksten en svz mbt veegactie

¹ PM
² PM

Met opmerkingen []: Anders: negatieve conclusie, positieve conclusie, negatieve, positieve. Is voor de lezer verwarrend

Met opmerkingen []: Voorgaande zin heeft het niet over een selectie. Deze zin sluit dus niet goed aan

Met opmerkingen []: Is dit zo? Bij mijn weten wordt hieraan gewerkt en zijn de informatieloketten van MKB nu stilgelegd in afwachting van een AVG-conforme noodvoorziening. Of is stilleggen ook AVG-conform

Met opmerkingen []: Soms met en soms zonder hoofdletter

Ook zijn er beheersmaatregelen genomen met betrekking tot de processen waarvan KPMG heeft geconcludeerd dat er **mogelijk** niet conform de AVG wordt gehandeld.

Nader invullen nav definitieve conclusie en laatste stand van zaken

In hoofdstuk II van deze brief zullen wij alle genomen de maatregelen toelichten.

Zoals we in de brief van 26 mei al aangaven was dit de eerste fase. We zijn nu aan de slag gegaan met fase II waarin verder onderzoek plaats dient te vinden. Zoals aangegeven in de brief van 26 mei richt dit onderzoek zich vooral op de gevolgen voor burgers en bedrijven. Op grond van het **externe onderzoek fase I** zijn hier namelijk nog geen definitieve conclusies over te trekken.

Verdere inkijk fase II. Zoals wij in de brief van 26 mei aangaven zullen we in deze fase verder onderzoek doen naar de gevolgen voor burgers en bedrijven van FSV en vergelijkbare applicaties en processen. En eventueel als daar aanleiding toe is herstel. Aanvullen met belangrijkste punten nav fase I. Daarnaast zullen we in deze fase kijken naar de aanpak van mogelijke fraude door de Belastingdienst.

Aanvullen aanpak onderzoek en of en hoe TK betrekken nav eerdere verzoek TK?

Actie: UHB

Tenslotte informeren wij u over de wijze waarop wij de **inzageverzoeken** van burgers over FSV afhandelen, het gebruik van signalen bij de Belastingdienst en over de stand van het denken over een **verbeterde aanpak van mogelijke fraude**.

Wij zullen daarmee in de brief ingaan op:

- I. Onderzoek KPMG
- II. Genomen maatregelen
- III. Fase II van het onderzoek
- IV. Inzageverzoeken
- V. Gebruik van signalen en verbetering aanpak van mogelijke fraude

Doordat wij met de onderzoeksresultaten van fase I nu over meer en betere informatie beschikken, kunnen wij ook de schriftelijke vragen van het lid Leijten (SP) over 'de Fraude Signalerings Voorziening (FSV)', de vragen van het lid Omtzigt (CDA) over 'de Fraude Signalerings Voorziening' (FSV) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)' en de vragen van het lid Azarkan (DENK) over 'het bestaan van een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft' beantwoorden.³ Zoals toegezegd zijn de antwoorden op deze vragen daarom bij deze brief gevoegd, zie hiervoor bijlagen **PM**.⁴ Verder ontvangt u het antwoord op de vragen die over FSV zijn gesteld naar aanleiding van 'berichtgeving van Follow The Money over de toeslagenaffaire'.⁵ Daarnaast sturen we uw Kamer hierbij ook de beantwoording van het schriftelijk overleg over de brief van 26 mei jl. met betrekking tot 'de Voortgang in het onderzoek naar Fraude Signalerings Voorziening (FSV)'⁶.

I Onderzoek KPMG

In het onderzoek van KPMG stond een drietal vragen centraal waarvan wij de belangrijkste conclusies willen toelichten:

I.1 De precieze werking en gebruik van FSV door de diverse dienstonderdelen van de Belastingdienst. Het effect van de precieze werkwijze met FSV voor burgers en bedrijven is hiervan een onderdeel.

FSV is door de directies MKB, Toeslagen en Particulieren gebruikt voor de registratie van interne en externe risicosignalen. Interne signalen zijn signalen afkomstig van andere directies of teams binnen de Belastingdienst. Externe signalen zijn bijvoorbeeld tips- en klinks of signalen van andere

Met opmerkingen [] Een brief heeft geen hoofdstukken, maar paragrafen

Met opmerkingen [] AVG ziet op persoonsgegevens, burgers dus. Dat is ook één van de redenen dat KPMG GO deels buiten scope heeft gelaten. Moeten we dat voor deze brief niet wat meer inkaderen naar burgers?

³ 2020Z04218, 2020Z04221 en 2020Z04222

⁴ TK 2019-2020, 31066, nr. 614

⁵ 2020Z05014/2020D10405

⁶ Kamerstukken II, 31066, nr. 650

ketenpartners, convenantpartners of andere overheden. Daarnaast raadpleegden ook de directies Grote Ondernemingen, Centrale Administratieve Processen en FIOD (FIOD tot mei 2019) FSV. De opzet en het gebruik van de toezichtsprocessen van FSV-risicosignalen in de toezichtsprocessen verschillen per directie. Een eenduidig normenkader ontbrak wat tot gevolg had dat er een risico was van inconsistente.

KPMG heeft gekeken naar het voldoen van FSV aan de AVG, archiefwet en BIO. Conclusie van KPMG is dat ten aanzien van FSV werd niet altijd in lijn met de AVG werd gehandeld en dat niet altijd aan 6 van de 7 kernprincipes van de AVG niet altijd werd voldaan. De beginselen van de AVG waren onvoldoende geborgd. Hierdoor is de behandeling van burgers niet in alle gevallen voldoende zorgvuldig geweest en is in een aantal gevallen inbreuk gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van burgers. KPMG komt tot de conclusie dat in de periode 2019-2020 is bij 6 van de 12.732 signalen nationaliteit in het vrije tekstveld is opgenomen en 55 maal informatie over de (verdenking van) strafbare feiten waarbij de wettelijke grondslag hiervoor onvoldoende is onderbouwd.

Evt aanvullen nationaliteit andere jaren als KPMG dit uitbreidt.

De risicosignalen zijn gebruikt bij de behandeling van het toezicht. Bij opvolging van risicosignalen vond een rechtmatigheidstoets plaats alvorens opzet/grove schuld kon worden geïndiceerd. Hiervan is bij Toeslagen in sommige gevallen afgeweken. Registratie in FSV kon aanleiding zijn voor verscherpt toezicht. Het effect hiervan is een intensievere vorm van toezicht (en daardoor frequenter onderworpen aan vragen, informatieverzoeken en bewijslevering) en een verhoogde pakkans. Signalen in FSV resulteerden niet automatisch in een selectie van individuen of groepen voor verscherpt toezicht. In een aantal gevallen kon registratie in FSV leiden tot directie of indirecte financiële gevolgen vanwege het niet toegekend krijgen van een betalingsregeling. Dit speelde vooral bij Toeslagen. De registratie was hierbij niet de hoofdoorzaak, maar een belangrijke raadpleegbron en schakel in het behandelproces.

1.2 Het bestaan van met FSV vergelijkbare applicaties en toezichtprocessen bij de Belastingdienst.

KPMG heeft aan de hand van een selectiekader een aantal toezichtsprocessen geïdentificeerd die geclassificeerd zijn als 'FSV achtig risicoproces'. Bij nadere beoordeling van deze 'FSV achtige risicoprocessen' heeft KPMG geen toepassingen gevonden die vergelijkbaar zijn met FSV, noch processen die in het geheel een sterke gelijkenis vertonen.

Wel komt KPMG tot het oordeel dat in bepaalde gevallen selectie bias kan ontstaan door onvolledige karakter van kwaliteitsmetingen en structurele toetsing op selectiebias als onderdeel van de periodieke herijking van risicomodellen (voornamelijk bij Toeslagen). Tevens ontbreekt het bij Toeslagen aan een structureel proces voor kwaliteitsmeting achteraf en zijn soms bij groepen tegelijk waarschuwingen in klantbeeld of FSV opgenomen.

Net als bij FSV gold voor de onderzochte processen dat niet altijd in lijn met de AVG wordt gehandeld. Zo is het gebruik van vrije tekstvelden riskant en is de verdere borging van risicomodellen in gang gezet. Daarnaast dient een inhaalslag gemaakt te worden ten aanzien van ontbrekende GEB's en hieruit voortvloeiende maatregelen voor een volledige naleving van de AVG en Archiefwet.

De huidige vastlegging van het processen-, systeem- en gegevenslandschap was voor KPMG onvoldoende helder om een eenduidige lijst met applicaties samen te stellen. Derhalve was het niet mogelijk om alle mogelijk vergelijkbare toezichtsprocessen te identificeren.

Net als bij FSV gold voor de onderzochte processen dat niet altijd in lijn met de AVG wordt gehandeld. Zo is het gebruik van vrije tekstvelden riskant en is de verdere borging van risicomodellen in gang gezet. Daarnaast dient een inhaalslag gemaakt te worden ten aanzien van ontbrekende GEB's en hieruit voortvloeiende maatregelen voor een volledige naleving van de AVG en Archiefwet.

Met opmerkingen : Aantallen niet als feit vermelden, maar als conclusie van KPMG. We kunnen nooit zeker zijn dat het niet meer moet zijn (of wellicht minder).

Met opmerkingen : Wat staat hier nou? Op basis van alleen een signaal alleen kunnen we nooit opzet/grove schuld indiceren, ook niet met een "rechtmatigheidstoets". Er moet altijd eigen onderzoek/werkzaamheden aan ten grondslag liggen. Heel goed naar kijken of deze passage voor de blauwe kant klopt.

Met opmerkingen : Nog eens heel goed naar deze paragraaf kijken. Niet te volgen.

Met opmerkingen : Nog eens heel goed naar deze paragraaf kijken. Niet te volgen.

I.3 Onder welke condities FSV en eventueel vergelijkbare systemen (weer) kunnen worden ingezet, welke acties er nodig zijn voor deze systemen en de bredere fraudebestrijding bij de Belastingdienst en hoe eventuele alternatieven eruit kunnen zien.

Er is volgens KPMG een sterke afhankelijkheid van professionele oordeelsvorming. Veelal ontbreken structurele waarborgen zoals eenduidige (normen)kaders en procedures.

~~Waarborgen.~~ De AVG en BIO waarborgen zijn ontoereikend.

KPMG geeft onder andere aan dat processen en applicaties AVG proof gemaakt dienen te worden. Daarnaast dient een systematische analyse van overige risicomodellen en selectiesystemen plaats te vinden. En dient hierop tevens een nadere validatie plaats te vinden. Ook geeft KPMG aan dat er voor risicosignalen een brede applicatie met gedegen waarborgen ingericht dient te worden.

II Genomen maatregelen

Het stopzetten van FSV op is de juiste beslissing geweest. KPMG bevestigt dit. Zoals wij eerder al aangaven had dit echter al veel eerder moeten gebeuren en niet pas op 27 februari jl. Wij hebben een aantal maatregelen genomen die wij hieronder zullen toelichten.

Uniforme werkwijze binnenkomende signalen en een tijdelijke voorziening

Besproken in stuurgroep 2/7. Tekst nog niet aangeleverd.

Actie: MKB.

Onderstaande tekst tav de tijdelijke voorziening is van twee weken geleden: tekst actualiseren op basis van de laatste stand van zaken.

Actie: GKT en MKB.

Tekst:

In februari is besloten om FSV uit te schakelen en per direct te stoppen met het gebruik van de signalen in FSV in toezicht- en handhavingsprocessen. Vooruitlopend op een structurele oplossing ter vervanging van FSV wordt, om de binnenkomende signalen te kunnen registreren en veilig op te kunnen slaan, een tijdelijke voorziening ingericht. In FSV werden informatieverzoeken en signalen geregistreerd. Omdat deze in aard verschillen worden ze nu met aparte voorzieningen ondersteund. Voor het, na behandeling, vastleggen van informatieverzoeken zal gebruik gemaakt gaan worden van een bestaande voorziening. De verwachting is dat dit, als voldaan is aan alle randvoorwaarden, binnen een maand opgeleverd kan worden. Voor de binnenkomende signalen wordt een nieuwe voorziening ontwikkeld. De verwachting is dat deze, als aan alle randvoorwaarden is voldaan, binnen 2,5 a 3 maanden opgeleverd kan worden. Om, in de tijdelijke voorziening, te kunnen voldoen aan beveiligings- en privacy eisen wordt gebruik gemaakt van verschillende maatregelen zoals onder andere, logging en monitoring en het gebruik van autorisatie rollen.

Met opmerkingen []: Geen tijdspad noemen, een maand is te ambitieus.

Met opmerkingen []: idem

Beheersmaatregelen ten aanzien van 8 verwerkingsprocessen en applicaties

Besproken in stuurgroep 2/7. Tekst volgt nog vanaf de directies waar dit betrekking op heeft.

Naast de processen en applicaties uit KPMG-rapport databankauto toevoegen? Mogelijk wordt die nog aan het KPMG-rapport toegevoegd.

Actie: betrokken directies (eigenaren).

Veegactie

Onderstaande tekst tav de veegactie is van twee weken geleden: tekst actualiseren op basis van de laatste stand van zaken. Daarnaast gaf MKB in stuurgroep 2/7 aan dat de procedure/actie als er iets mis is ook opgenomen dient te worden. Ontbreekt nu nog.

Actie: Cap en IvenD.

Tekst:

De conclusie van KPMG ten aanzien vergelijkbare applicaties en processen is een voorzichtig positieve conclusie. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat deze selectie nog niet compleet is. Daarnaast worden er binnen de Belastingdienst naast de reguliere, grote applicaties ook gebruik gemaakt van (ongestructureerde) gegevens in de vorm van lijsten, extracten, etc. met persoonsgegevens in staan. Daarom worden, naast de andere acties, zogenaamde veegacties uitgevoerd in het kader van risicosignalen en toezicht. Een van de eerste actie is om te bepalen aan de hand van welke kenmerken dergelijke lijsten en dergelijke getoetst moeten worden en wat de vervolgacties moeten zijn. Vooruitlopend op deze acties, heeft de Belastingdienst een interne oproep gedaan op toetsing van gebruik van gegevens en gewezen op verantwoorde omgang met gegevens. Hierbij is de koppeling gemaakt met de herijkte intranet-omgeving van verantwoord omgaan met gegevens die begin juni beschikbaar is gekomen.

In de komende periode worden medewerkers gericht opgeroepen actief op zoek te gaan naar dergelijke gegevens en bestanden. Daarbij worden medewerkers opgeroepen om bij twijfel over het geoorloofd, melding te maken en de gegevens veilig te stellen voor eventueel nader onderzoek. Aanvullend ondernemen we actie om mogelijke plekken binnen de Belastingdienst waar dergelijke gegevens zich bevinden in kaart te brengen en naargelang actie op te nemen. Hierbij blijft zorgvuldigheid van belang om onterecht gebruik of vernietiging (en daarmee potentiële datalekken) te voorkomen. Tevens blijft er aandacht voor de continuïteit voor de uitvoering.

In deze veegacties wordt aandacht besteed aan bewustwording en expertise. Zo wordt er een helpdesk ingericht waar medewerkers met vragen terecht kunnen en worden er instructies opgesteld. Met dien verstande dat het correct toepassen van de eisen uit de AVG veelal maatwerk vraagt en is en blijft een continu proces.

Nieuwe voorziening

Het KPMG onderzoek heeft onze conclusie versterkt dat het onwenselijk is om FSV in de huidige vorm in de toekomst weer te gaan gebruiken. Daarom start de Belastingdienst met het proces om te komen tot een nieuwe voorziening. Bij het ontwerpen van een definitieve voorziening is het uitgangspunt privacy by design. Door privacy by design toe te passen wordt het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens al tijdens de ontwerpfase, zowel technisch als organisatorisch, afgedwongen. Voor de bouw van zo'n voorziening moet daarom eerst een aantal kaders, randvoorwaarden en eisen van de gebruikers scherp worden gemaakt. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan scherpe kaders voor de vastlegging van welke data noodzakelijk zijn voor uitvoering van het werk (doelbinding), logging en monitoring van zowel raadplegingen als gegevensmutaties en archivering en schoning, het formuleren van de beveiligingseisen op basis van need to know principe, het beschrijven van één uniform proces voor alle onderdelen voor een zorgvuldige naleving en opvolging van risicosignalen alsmede de naleving van de kaders zelf en de kwaliteitscontroles daarop. Op basis hiervan kan pas worden bepaald hoe de definitieve voorziening eruit moet zien en om een reële inschatting te kunnen maken hoe lang de bouw en implementatie van de definitieve voorziening duurt. Dit is te vergelijken met het opstellen van een bouwtekening inclusief een gedegen bestektekening en constructieberekeningen voordat met de bouw van een huis kan worden begonnen.

Versterking positie [] en [] Belastingdienst

Wij hebben uw Kamer in de brief van 28 april jl toegezegd de Kamer nader te informeren over de mogelijkheden tot versterking van het interne privacytoezicht. De functionaris voor gegevensbescherming [] zoals bedoeld in de AVG, maakt daarvan deel uit. Het plan is om de taak van de [] bij het kerndepartement te versterken, naast versterking van de [] bij belastingdienst zelf, en bij het primaire proces. De formatie van het team van de [] wordt uitgebreid met een functionaris die qua positie en bevoegdheden ook als plaatsvervanger taken over kan nemen van de [] en die in het bijzonder het domein van de Wet politiegegevens zal oppakken. Daarnaast is voorzien in een functionaris die inhoud kan geven aan de meer beleidsmatige en juridische aspecten (zoals het behandelen van klachten en verzoeken). Ook wordt voorzien in beleidsondersteunende en administratieve capaciteit vanwege de relatief grote hoeveelheid ondersteunende werkzaamheden die inherent zijn aan het onderwerp. Waar nodig worden procedures, zoals voor de

Met opmerkingen [] waarom niet aanpassen.

FSV voldoet op veel punten prima. Aanpassing van loggingfunctie en archieffunctie is van belang. Daarnaast moet het gebruik (de processen) aangepast worden. Dit zou binnen een maand gerealiseerd kunnen worden. Waarom de moeilijke weg door iets geheel nieuws te gaan maken?

informatieverzameling en de effectieve uitvoering van (klacht)onderzoeken, aangescherpt. Er is inmiddels een voorgenomen organisatie & formatie besluit in de vorm van een addendum op het bestaande organisatie & formatierapport. Hierin staat de uitbreiding van formatie weergegeven. Dit ligt nu voor een 1e afstemming bij de departementale medezeggenschap. Nadat de medezeggenschap formeel advies heeft gegeven, kan de [] formeel besluiten tot uitbreiding van deze formatie. Naar verwachting zal dat dit najaar kunnen gebeuren. Daarna kan gestart worden met werving van de functies om het toezicht te versterken. Tot die tijd zal gedeeltelijk ingehuurd worden om op kortere termijn al tot versterking van het toezicht te komen.

Met betrekking tot het versterken van de functie van de privacyofficer bij de Belastingdienst heeft er inmiddels een formatieve goedkeuring voor twee aanvullende fte's plaatsgevonden. De vacatures hiervoor worden de komende tijd ingevuld. Deze formatieplaatsen komen bovenop de vier bestaande formatieplaatsen, waar de privacyofficer deel van uitmaakt. Een deel van deze formatie wordt momenteel via inhuur opgevangen. Per 1 augustus aanstaande wordt een vaste invulling gegeven aan twee privacyexperts. Werving van de vierde loopt nog. De verdere invulling van taken, inzet en doorontwikkeling van het gebied van gegevensbescherming wordt dit jaar verder opgepakt.

Gevolgen OGS voor betalingsregelingen bij Toeslagen

Bij het eventueel aanbieden van een betalingsregeling bij Toeslagen hebben we helaas eerder al moeten vaststellen dat er burgers zijn die onevenredig schade hebben opgelopen doordat hen de kwalificatie opzet of grove schuld (OGS) te makkelijk is gegeven. Daarom hebben wij inzake Herstel Toeslagen benoemd dat waar Toeslaggerechtigden schade hebben ondervonden van een onterechte kwalificatie "OGS" voor compensatie gezorgd zal worden.

Overige nav KPMG

Niet alle conclusies van KPMG komen aan de orde bij de maatregelen. Waar nu geen reactie op wordt gegeven is:

- Selectiebias.
- Het feit dat signalen tot intensiever toezicht kunnen leiden.
- Afwijken rechtmatigheidstoets OGS door Toeslagen.
- Structureel proces voor kwaliteitsmeting achteraf bij Toeslagen.
- Specifieke actie nav nationaliteit en sr gegevens in vrij tekstvelden.

De vraag is of we daar nu nog wat mee willen in deze brief?

Actie: allen

Maatregelen BD en AVG breed

Eerder is aangegeven dat er ook ingegaan dient te worden op de acties breed om de BD AVG proof te maken. In onderstaande tekst is door het schrijversteam de link gelegd met de brief van 28 april en wat daar hierover staat. IVenD heeft een eerste aanzet gedaan voor de invulling. Deze tekst moet door IVenD nog aangevuld/compleet gemaakt worden. Daarnaast lijkt een deel van deze tekst te dubbel met hierboven genoemde acties, dus graag daar ook aandacht voor. Tevens aandacht voor de verhouding met fase II van het onderzoek.

Actie: IVenD.

Tekst:

In onze brief van 28 april jl hebben wij, in relatie tot eerdere brieven over de Belastingdienst en de AVG geconstateerd dat eerder vooral is gekeken of de Belastingdienst de juiste maatregelen en procedures voor het aantoonbaar naleven van de AVG heeft geïmplementeerd en hebben we tevens geconstateerd dat door de Belastingdienst onvoldoende daadwerkelijk aan die procedures voldaan wordt. De volledigheid en het tempo bij het opstellen en beoordelen van de GEB's heeft bijvoorbeeld een te lage prioriteit gehad. De conclusies van KPMG ten aanzien van FSV en andere applicaties en processen sluit aan bij deze conclusie en constateert wederom dat de

vereisten ten aanzien van FSV en onderzochte FSV-achtigen onvoldoende zijn geborgd. Daarom zijn er een aantal acties in gang gezet:

1. Herbeoordeling van alle gegevensverwerkingen op basis van de vereisten AVG, waaronder de registratie, opstellen GEB/DPIA en een beoordeling door de []
2. Herbeoordeling van alle applicaties, inclusief de lokaal ontwikkelde applicaties, of deze persoonsgegevens bevatten en zo ja de verwerking van deze gegevens beschreven is op basis van de GEBs
3. Vasthouden en herhalen van AVG bewustwordingsprojecten bij alle medewerkers.
4. Veegactie: Waar er nu nog mogelijkheden bestaan voor het maken van extracties van signaallijsten, wordt dit stopgezet en er wordt een schoning gestart om even bestaande kopieën/lijstjes weg te verwijderen.
5. Versterken van de functies van [] in hun kaderstellende en controlerende functies en bij de onderdelen zelf van de datacoördinatoren

III Onderzoek fase II

Precieze omvang en scope fase II onderzoek moet nog besloten worden. Zie hieronder wat in ieder geval volgt uit de brief van 26 mei en nav het KPMG rapport.

Actie: UHB en IVenD.

Zoals wij in de brief van 26 mei hebben aangegeven bestaat het onderzoek naar FSV uit twee fases. Fase I is nu afgerond en levert input voor fase II. In fase II van het onderzoek willen we daarnaast, zoals aangegeven in de brief van 26 mei, nog beter inzicht krijgen in of er daadwerkelijk sprake is van negatieve effecten op burgers en bedrijven en hoe substantieel deze negatieve effecten dan zijn. Vervolgens is het uiteraard noodzakelijk om te beoordelen of we hiervoor passende herstelmaatregelen dienen te treffen.

Overige mogelijke onderdelen fase II:

- Conclusie tav diepgang FSV onderzoek en reikwijdte (oa periode waar het onderzoek op ziet).
- Breder onderzoek dan 2019/2020. Evt ook bredere scope.
- Specifiek ook nationaliteit bredere periode.
- Effecten burgers en bedrijven FSV: verdieping conclusies KPMG.
- Evt verdieping vergelijkbare processen en applicaties en tevens eventuele gevolgen burgers en bedrijven
- Hoe omgaan met eventueel vervolg informatiestromen en waarborgen.
- Fraudeaanpak, zie ook tekst verderop deze brief voor het onderzoek hiervoor.

IV Inzageverzoeken

Onderstaande tekst tav inzageverzoeken is van twee weken geleden: tekst actualiseren op basis van de laatste stand van zaken en meer ingaan op wat al is gedaan qua actie, zijn we al begonnen? Daarnaast staat de kern (afzonderlijk wegen en op individuele basis weigeren) nu achterop, graag naar voren halen.

Actie: IVenD.

Tekst:

Inmiddels hebben ruim 80 burgers een FSV-inzageverzoek op grond van de AVG ingediend. PM check aantal inzageverzoeken Het inzagerecht is een belangrijk recht voor de burger. Op deze manier kan een burger controleren of de persoonsgegevens die worden verwerkt juist zijn. Ook kan een burger, als hij vindt dat de persoonsgegevens die de Belastingdienst van hem verwerkt onjuist zijn, verzoeken om rectificatie. Belangrijk is hierbij dat de burger het eigen belang niet hoeft te motiveren. Het belang van de burger wordt aanwezig geacht. Het inzagerecht kan in uitzonderingsgevallen geweigerd worden. Bijvoorbeeld als er toezichtsbelangen spelen. FSV kent een diversiteit aan signalen die variëren in zwaarte en belang. Persoonsgegevens kunnen bijvoorbeeld voorkomen in kliksignalen, in (lopende) onderzoeken door de Belastingdienst of het Openbaar Ministerie. De Belastingdienst ziet het belang van een juiste

behandeling van deze inzageverzoeken waarbij recht gedaan wordt aan het belang van de verzoeker. Daarom is er onderzoek gedaan naar de wijze waarop de inzageverzoeken zo zorgvuldig mogelijk kunnen worden behandeld. In de behandelwijze wordt elk FSV-inzageverzoek afzonderlijk afgewogen en behandeld waarbij het uitgangspunt transparantie is en zo mogelijk inzage wordt gegeven in persoonsgegevens. De Belastingdienst weegt daarbij het toezichtsbelang. Alleen bij grote toezichtsbelangen zal de Belastingdienst op individuele basis over kunnen gaan tot weigering van het FSV-inzageverzoek. De belangen van derden worden hierbij gerespecteerd.

Passage over verhouding inzagerecht AVG en dossiers ouders toeslagen. Mede nav opmerkingen laatste AO BD.

Actie: IvenD en Toeslagen.

V. Gebruik van signalen en verbetering aanpak mogelijke fraude

V.1 Gebruik van signalen

Allereerst gaan wij in op het belang van signalen voor de handhaving en fraudeaanpak door de Belastingdienst. Handhaving is een onderdeel van de uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst. We streven ernaar dat burgers en bedrijven bereid zijn uit zichzelf (fiscale) regels na te leven, zonder dwingende en kostbare acties van de Belastingdienst. Dit is zowel voor burgers en bedrijven als de Belastingdienst beter dan achteraf corrigeren. Het streven naar naleving door goedwillende burgers en bedrijven wordt ondermijnd door diegenen die bewust of onbewust de regels niet naleven. De Belastingdienst heeft zowel een dienstverlenende rol naar burgers en bedrijven als een handhavende rol om naleving van regels te bevorderen en niet-naleving tegen te gaan. Het is voor de handhaving van groot belang dat de Belastingdienst de juiste middelen kan toepassen. Risicosignalen spelen daar een belangrijke rol in. Uiteraard is het daarbij essentieel dat de Belastingdienst opereert binnen de kaders van de wet- en regelgeving en van wat maatschappelijk acceptabel is

Het is voor de Belastingdienst onmogelijk en niet nodig om alle aangiften en toeslagen te controleren. De Belastingdienst maakt daarom aan de hand van de uitvoerings- en toezichtstrategie voortdurend keuzes over waar de beschikbare capaciteit op wordt ingezet. Om dat zo goed mogelijk te doen, wordt de beschikbare capaciteit ingezet op de aangiften met de grootste risico's op niet naleving (het zogenoemde risicogerichte toezicht). Daarbij maakt de Belastingdienst onder meer gebruik van contra-informatie. Voorbeelden zijn renseignementen, tips en kliks, signalen van andere overheidsorganisaties, meldingen van Meld misdaad anoniem of burgers, **maar ook bank- en loongegevens**. De Belastingdienst kan deze contra-informatie naast de aangifte leggen. De terminologie van 'risicosignaal' is dan ook in wezen pas een de orde indien een signaal nader is beoordeeld. FSV was, tot het op 27 februari jl werd uitgezet, een applicatie die gebruikt kan worden om contra-informatie uit te halen. In FSV werden signalen geregistreerd. Daarnaast werden informatieverzoeken van externe partijen in FSV vastgelegd.

Het gebruik van deze signalen is uiteraard wel aan (wettelijke) kaders gebonden om maatschappelijk ongewenste en onrechtmatige classificatie/profilering te voorkomen. De wettelijke taak van de Belastingdienst om toezicht te houden op het naleven van de fiscale wetten en regels is de basis om persoonsgegevens te mogen verwerken in het kader van de toezichthoudende taken. Maar de Belastingdienst dient zich daarbij ook te houden aan de regelgeving zoals AVG en de archiefwet. In principe is het verzamelen en registreren van signalen rechtmatig, maar er moeten wel een aantal zorgvuldigheidseisen worden nageleefd. Dit is bij FSV niet **of nauwelijks voldoende** gebeurd.

V.2 Verbetering aanpak mogelijke fraude

Met opmerkingen []: De focus ligt anders te veel op risicosignalen (ongestructureerde contra-informatie). Blote feiten zoals bankgegevens, loongegevens, pensioengegevens, gegevens van verzekeraars etc zijn ook contra-informatie. Wij gebruiken ze sinds enkele jaren echter ook voor dienstverlening, namelijk in de VIA.

De aanpak van mogelijke fraude maakt ook deel uit van de uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst. Het streven naar naleving en het betalen van belasting door goedwillende burgers en bedrijven wordt ~~echter~~ ondermijnd door diegenen die bewust de regels niet naleven. Het is daarom belangrijk dat de Belastingdienst ook aandacht besteedt aan deze groep en dat er wordt optreden als er een vermoeden van fraude is, uiteraard passend, zorgvuldig en proportioneel.

Een effectieve aanpak van mogelijke fraude door de Belastingdienst, waarbij de aanpak van doelbewuste en georganiseerde overtredingen het eindpunt vormt, is noodzakelijk. Deze aanpak dient uiteraard wel passend binnen wet- en regelgeving en de beginselen van behoorlijk bestuur te zijn. De constatering over geïnstitutionaliseerde vooringenomenheid door de Adviescommissie uitvoering toeslagen ten aanzien van de fraudeaanpak bij de directie Toeslagen en de problematiek rond het gebruik van FSV zijn voor ons aanleiding om de aanpak van vermoedens van fraude bij de Belastingdienst ook tegen het licht houden. Er dient hierbij goed onderscheid gemaakt te worden tussen risico's, fouten, (grote) schuld binnen het bestuursrecht en fraude binnen het strafrecht en de procedures en waarborgen dienen inzichtelijk te zijn waarbij van belang is dat dit niet mag leiden tot ineffectiviteit van de fraudebestrijding. Om de aanpak te verbeteren is de Belastingdienst daarom een drietal trajecten gestart die wij hieronder toelichten. Wij verwachten uw Kamer in het najaar te kunnen informeren over de resultaten van de hieronder genoemde trajecten.

Verbetering waarborgen aanpak mogelijke fraude

De aanpak van mogelijke fraude dient conform de wet- en regelgeving en beginselen van behoorlijk bestuur te zijn. Daarom is door onze ambtsvoorganger in de brief van 15 november 2019 aan uw Kamer toegezegd om te kijken naar de waarborgen bij de behandeling van signalen van mogelijke fraude door de Belastingdienst en de vraag welke verbeteringen hierbij nodig zijn. Het gaat dan om de vraag of bij het oppakken van signalen van mogelijke fraude gepaste middelen worden ingezet, keuzes kunnen worden onderbouwd en deze waarborgen ook worden nageleefd en toegepast.

KPMG heeft in het onderzoek ook gekeken naar de bestaande waarborgen en de condities voor toekomstig gebruik. KPMG heeft daarbij alleen gekeken naar de waarborgen bij het gebruik van applicaties. Bijvoorbeeld individuele behandeling en bezwaar- en beroepsprocedures zijn hiermee niet in het onderzoek meegenomen. KPMG concludeert dat de werkwijze van vastlegging, verwerking en monitoring van risicosignalen per directie verschilt. KPMG adviseert om een uniform kader op te stellen en toe te zien op een zorgvuldige naleving en opvolging van risicosignalen en medewerkers periodiek te trainen. Daarnaast adviseert KPMG om registratie van risicosignalen eventueel via één centrale applicatie te laten plaatsvinden.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek van KPMG beziet de Belastingdienst of en zo ja welke verbeteringen nodig zijn bij de waarborgen. Daaropvolgend wordt er een plan van aanpak opgesteld ten aanzien van de implementatie van de eventueel aanvullende waarborgen. Daarnaast wordt duidelijker in beeld gebracht welke waarborgen er zijn, hoe hierop wordt toegezien en hoe die nageleefd ~~worden wordt~~ zodat dit intern en extern inzichtelijk is.

Inzicht in de informatiestromen

Een goede informatiepositie is rand-voorwaardelijk voor het zo effectief en efficiënt mogelijk in richten van de handhaving is een goede informatiepositie. De Belastingdienst gebruikt informatie uit verschillende bronnen en combineert die data om zijn informatiepositie te verrijken. De Belastingdienst vergroot zijn informatiepositie door bijvoorbeeld het gebruiken van (fraude) signalen, het uitvoeren van omgevingsscans, het onderzoek naar (fraude) fenomenen, het uitvoeren van trend- en gedragsanalyses, het uitvoeren van steekproeven en het doen van (wetenschappelijk) onderzoek, bijvoorbeeld naar de behoeften en gedragingen van verschillende doelgroepen. Deze informatie helpt de Belastingdienst om tijdig in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, aannames over het gedrag, de werking van handhavingsinstrumenten en de (effectieve) keuzes in het toezicht te toetsen en inzicht in (een gedeelte van) een nalevingstekort te verkrijgen.

Daarnaast heeft de Belastingdienst wettelijke verplichtingen om andere overheidspartners te voorzien van informatie. Hiertoe worden informatieverzoeken ingediend en behandeld. Hoewel

Met opmerkingen []: Ik heb moeite met deze passage. Als we een vermoeden van fraude hebben, dan hebben we het protocol afd om ons aan te houden. We zitten in de hele tekst hierboven niet in de fase vermoeden van fraude, maar vermoeden van fiscale nalevingstekorten.

Met opmerkingen []: Toekomstig gebruik van wat?

afzonderlijke meldpunten redelijk tot goed zijn ingericht is er geen overal beeld van de meldpunten en wordt een noodzaak tot hergroepering gevoeld.

KPMG heeft de informatiestromen met betrekking tot risicosignalen beschreven. In hoofdlijnen bestaan de signalen uit tips en kliks, signalen van convenant- en ketenpartners en signalen van andere overheidsinstellingen. De Belastingdienst verstrekt ook zelf signalen aan andere overheidsorganisaties. Het KPMG-onderzoek beschrijft de verschillende meldpunten bij de Belastingdienst, de routing van de signalen. De Belastingdienst gaat de informatiestromen verbeteren en zal daarbij gebruik maken van het KPMG rapport.

Doorontwikkelen visie op aanpak van mogelijke fraude

De huidige visie op de fraudeaanpak van de Belastingdienst is opgesteld in 2013. Deze fraudeaanpak van de Belastingdienst is gericht op het gezamenlijk opwerpen van barrières buiten en binnen de Belastingdienst, waarmee fraude zoveel mogelijk in aard en omvang wordt voorkomen, zo vroeg mogelijk gedetecteerd en zo effectief mogelijk wordt bestreden. Dit is uiteen te zetten in de volgende doelstellingen:

- Het zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig bestrijden van fraudepatronen en – fenomenen door integrale in- en externe samenwerking.
- Het hebben van een permanent en actueel beeld van fraudepatronen en – fenomenen op basis van analyse en deze prioriteren op basis van hun impact.
- Het doen van aanbevelingen en voorstellen van maatregelen voor de bestrijding van de patronen en fenomenen.

Momenteel beziet de Belastingdienst of deze fraudevisie nog actueel genoeg is om mogelijke fraude in beeld te krijgen een aan te kunnen pakken, of dat die aanpassing behoeft en hoe de verbeteringen van de waarborgen en informatiestromen hier het beste in kunnen landen. Daarbij zal in ieder geval ook worden ingaan op het onderscheid tussen fouten, (grote) schuld vanuit bestuursrecht en fraude vanuit strafrecht. Als dit voor de Belastingdienst in kaart is gebracht zal ook met andere (overheids-)partijen die werken met een fraudeaanpak en signalen van mogelijke fraude worden gesproken om te vernemen wat de reactie op de aanpak van de Belastingdienst is en of er nog suggesties voor verbeteringen zijn.

Met opmerkingen []: Nogmaals, ik heb niet helder of dit klopt. Deze visie is onevenwichtig. Als het zo in deze brief genoemd wordt, dan komt er een wob-verzoek. Ik heb er geen probleem mee dat dit soort documenten openbaar wordt, maar dan moet wel duidelijk zijn of het document daadwerkelijk is vastgesteld. Gezien de inhoud kan ik het me nauwelijks voorstellen.